

Становище

От проф. Ивана Иванова Енева върху дисертационния труд за присъждане на научна и образователна степен „Доктор” на тема „Технологични особености и консервационни проблеми при червенофигурна антична керамика с полихромна декорация и позлата от Аполония Понтика” с автор Даниела Чернева.

Нарушавайки стереотипа за представяне на становища, ще започна с това, което обикновено се съдържа в заключителното обобщение, а именно:

Препоръчвам на уважаемото жури да присъди на Даниела Чернева образователната и научна степен „Доктор”, за което съм мотивирана от представения научен труд, който в своя цялостен обем и целенасоченото си научно съдържание оценявам като качествен, полезен и актуален.

Качествената му характеристика, по мое мнение, се съдържа в детайлната и широкоспектрна форма на изследване на изключително ценната керамична колекция от Аполония Понтика, включващо проучване характеристиките на древния процес на производство, изследване на състоянието на артефактите с концентрация върху структурните изменения и логично последващата методология и стратегия на консервационните намеси.

Проучването на уникалната технология на позлата на античната керамика, открита в региона, авторката базира върху логичния механизъм на последователност на фазите на създаване на червенофигурната керамика, стартираш с пренос на технологии от гръцки преселници, локализиране на местни суровини, съществуващи и в нашата съвременност, с които тя успешно защитава хипотезата за съществуване на древно местно производство, цитиране на традиционни практики на пластичното изграждане на съдовете, нанасяне

на декорацията и физико-химичните процеси в термична среда, осигуряващи неподражаемия сатенен блясък и трайност на черепа. Аналитичният подход в проучването на всяка фаза, както и пресичането на множество гледни точки, дават пълнота и цялост на картината на това древно производство в което си дават среща и се преливат едно в друго, изкуство и занаят.

Качествата на полезност и актуалност на изследването, които бих искала специално да отбележа, са взаимно обусловени и от научноаналитичния подход който е структуриран върху общата методика за реализация с научна цел. Използван е като съвременен инструментариум пълният спектър на модерна техника за изследване на главните характеристики на керамичното тяло като единство между състав, структура и произтичащите от това свойства на пластично изграждане и качества на физико-химична трайност след термичния процес. Тук респектираш е обемът на представената документация на оптичните изследвания в областта на видимия спектър, инфрачервените, ултравиолетовите лъчи и рентгено-флуоресцентни анализи чрез спектроскопии и микроскопии и др., които дават по най съвременен начин обективна картина за състоянието на изследваните обекти.

Като специалист в областта на художествената керамика, особено интересуваш се от проблемите на съвременната тера сигилата, аз намирам за специфично полезна за съвременните художници, втората част на изследването. Неговата актуална стойност откривам във възможността да служи като компетентно ръководство при евентуална възстановка на древния процес на създаване на керамични съдове не само като научен експеримент но и като, инспириращ съвременни художествени произведения - резонанс от античността.

Погледнат от такъв аспект, трудът на Даниела Чернева разширява спектъра на своята утилитарност и извън областта на консервационните практики. Като достойнство на изследването в този контекст е и детайлното проучване на пешния процес и особено значението на контрола на пешната атмосфера като инструмент за постигане на художествена образност, което е безспорен феномен.

Разбира се, основният акцент на докторантския труд е поставен върху

консервационната проблематика и произтичащите от нея решения. Въздействията на конкретната среда са изследвани коректно и са степенувани според степента на тяхната агресивност върху черепа в дълбочина и повърхностните полихромия и позлата. Научният подход при това изследване дава на авторката възможност да обоснове и консервационна технология, съдържаща както общоприети практики, така също и индивидуализиран подход към всеки обект, както изисква съвременната консервационна практика.

Илюстративният материал, придружаващ научното съдържание визуализира адекватно изложението и подсилва стойността на дисертационния труд.

Към другите достъпности се прибавя и респектиращият брой заглавия от световната и българска специализирана литература, третиращи изследователската практика посветена на тази тема.

Авторефератът в обем от 38 стр., отразява в синтезиран вид темата и основните цели на изследването, поднесени с яснота и в съответствие на структурата на изложението, което е в обем от 116 стр. Понятийният апарат е балансирано научен и изкуствоведски, което считам за адекватен избор при подобни теми с интердисциплинарен характер, без рязка граница между наука и изкуство.

Публикациите на Даниела Чернева в научния печат, които се надявам да се осъществят скоро в пълния си обем, в сборниците по реставрация и археология и известия на Химико-технологичен и металургичен университет, презентират темата на научното изследване и със своята специфика разширяват кръга на научната проблематика, като я обогатяват и с естетически елементи - неразделна част от цялостта на изследваните обекти. Мястото на тези научни статии би било съвсем адекватно и в сборниците на изкуствоведските издания, в които често се чувства дефицит от научно аналитичен подход, особено при изследване на образци от сферата на приложните изкуства, където технологията е неразделна част от естетическата реализация. В този аспект приносното значение на труда, още с избора на темата, за мен е безспорен.

Личните ми контакти с дисертантката осъществени в рамките на по-

следните две години, създадох в мен впечатлението за интелигентност и креативност, които се затвърдиха и от качеството на нейния труд.

Потвърждавайки още веднаж категорично си становище за висока оценка на постигнатите цели и задачи в изследването на актуалната и дисертабилна тема „Технологични особености и консервационни проблеми при червенофигурната антична керамика с полихромна декорация и позлата от Аполония Понтика” на дисертантката Даниела Чернева, предлагам присъждането ѝ на научната и образователна степен „ДОКТОР”.

10.12.2012г

София

Проф.Ивана Енева